

Jaarverslag 2019

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van 2019. Het afgelopen jaar was een roerig jaar voor Dovenschap. Enkele bestuursleden besloten het bestuur te verlaten, waardoor de slagkracht van Dovenschap als organisatie aanzienlijk werd ingeperkt. Dit heeft als gevolg gehad dat slechts een beperkt aantal activiteiten in 2019 uitgevoerd konden worden.

Eind september 2019 gaf Iris Wijnen, voormalig voorzitter van Dovenschap, aan tijdens een ALV dat zij af wilde treden. Dit heeft geleid tot het instellen van een verandercommissie dat onderzoek heeft gedaan naar een nieuwe organisatievorm van Dovenschap. De volgende ALV, een maand later, is Iris Wijnen officieel afgetreden als voorzitter. Samen met Benny Elferink heb ik vervolgens zitting genomen in een interim-bestuur, als interim-voorzitter en Benny als interim-penningmeester.

Uit deze ALV bleek het enthousiasme van veel doven en slechthorenden om de handen uit de mouwen te steken voor het voortbestaan van Dovenschap. Een groep van 17 mensen heeft zich bereid getoond op vrijwillige basis te werken in een denktank, en mee te denken over een nieuwe organisatievorm van Dovenschap. Deze denktank zal werken aan de basis van Dovenschap en proberen het draagvlak van de organisatie te versterken.

Vanuit deze denktank is een kerngroep gevormd, die op een maandelijkse basis overleg voert over de organisatiestructuur van Dovenschap. Het interim-bestuur, de denktank en kerngroep zullen zich samen inzetten om Dovenschap een nieuw leven in te blazen. Dit zou niet gerealiseerd kunnen zijn zonder de inzet van de verandercommissie.

De grote bereidheid van doven en slechthorenden om Dovenschap te omarmen en bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van Dovenschap heeft mij geraakt. Ik ben verheugd dat zo veel mensen mee willen werken aan de wederopbouw van Dovenschap. Alle betrokkenen wil ik dan ook bedanken voor hun inzet en enthousiasme. Daarnaast wil ik Iris Wijnen bedanken voor haar volharding als voorzitter, ondanks de moeilijke periodes en de geringe mankracht in 2019.

Met vriendelijke groeten,

Alice van der Garde

Interim-voorzitter, met ingang van 26 oktober 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Dovenschap in 2019	4
1.1 Bestuur	4
1.2 Veranderingscommissie	5
1.3 Vorming van Denktank en Kerngroep	6
2. Informatievoorzieningen	7
2.1 Online aanwezigheid	7
2.2 Verbeterplannen	7
2.3 Harmonisatie tolkvoorzieningen	7
2.4 Werelddovendag 2019	7
3. Belangenbehartiging	8
3.1 Erkenning NGT	8
3.1.1 Reactie van ministerie BZK op onze brief	8
3.1.2 Vervolggesprekken	8
3.1.3 Wetsvoorstel Erkenning NGT ingediend	8
3.1.4 Factsheet 2019 - Erkenning NGT	8
3.2 Tolkvoorzieningen	9-10
3.2.1 Factsheet 2019 - Harmonisatie tolkvoorzieningen	11
3.3 Medische wereld	12
4. Bondgenotencontact	13
4.1 Werelddovendag 2019	13
4.2 Contact met externe organisaties	13
5. Werkgroepen	14
5.1 Werkgroep Jaarprijs 2019	14
5.2 Werkgroep Onderwijs	15
5.3 Werkgroep Cultureel Erfgoed Doven	15
6. Organisatie en ledenadministratie	16
6.1 Vrijwilligersbeleid	16
6.2 Ledenadministratie	16

1. Dovenschap in 2019

Het afgelopen jaar was een roerig jaar voor Dovenschap. Enkele bestuursleden besloten het bestuur te verlaten, waardoor de slagkracht van Dovenschap als organisatie aanzienlijk werd ingeperkt. Eind september 2019 gaf Iris Wijnen, voormalig voorzitter van Dovenschap, aan tijdens een ALV dat zij af wilde treden. Dit heeft geleid tot het instellen van een verandercommissie dat onderzoek heeft gedaan naar een nieuwe organisatievorm van Dovenschap.

Uit deze ALV bleek het enthousiasme van veel doven en slechthorenden om de handen uit de mouwen te steken voor het voortbestaan van Dovenschap. Een groep van 17 mensen heeft zich bereid getoond op vrijwillige basis te werken in een denktank. Vanuit deze denktank is een kerngroep gevormd, die op een maandelijkse basis overleg voert over de organisatiestructuur van Dovenschap. Het interim-bestuur, de denktank en kerngroep zullen zich samen inzetten om Dovenschap een nieuw leven in te blazen.

1.1 Bestuur

[Het bestuur van 1 januari tot en met 26 oktober](#)

Voorzitter: Iris Wijnen

Penningmeester: Eylem Brüggeman

Secretaris: Brenda Gielink

[Het interim bestuur vanaf 26 oktober](#)

Voorzitter: Alice van der Garde

Penningmeester: Benny Elferink

1.2 Veranderingscommissie

In de loop van 2019 is de voorzitter alleen overgebleven in het bestuur. Zij heeft toen de dovenschap geïnformeerd dat de situatie zeer nijpend is geworden, zij kon het niet meer alleen bolwerken. Aan haar oproep, die zij via diverse social media-kanalen deed, om op 27 september naar de ALV te komen, is gelukkig goed gehoor gegeven.

De ALV werd zeer goed bezocht. Nadat de algemene stukken voor de ALV werden besproken richtten men zich op de toekomst van Dovenschap. Er werd beklemtoond dat door het minimale aantal vrijwilligers bij Dovenschap, er geen gezonde toekomst zou zijn voor de organisatie. Vanuit het publiek kwam over het algemeen naar voren dat men de opzet en de koers van Dovenschap van de afgelopen jaren onduidelijk vond, dat men niet gemotiveerd was om als vrijwilliger of als bestuurslid deel te nemen. De vraag was nu of de missie en visie van Dovenschap aangepast zou kunnen worden, om nieuwe toekomst te creëren.

Met dit in het achterhoofd is nog tijdens de ALV besloten om voor 1 maand een verandercommissie samen te stellen die zich in deze tijd ging richten op het onderzoek naar de behoefte aan een nieuwe vorm van Dovenschap, en te onderzoeken of er mensen bereid waren om aan deze nieuwe vorm deel te nemen. De volgende personen namen zitting in de verandercommissie: Adriaan van de Wijde, Iris Wijnen, Roos Wattel, Rob Struik en Jos de Winde.

1.3 Vorming van denktank en kerngroep

Een maand later organiseerde de verandercommissie de 2e spoed ALV van het jaar 2019. Deze spoed ALV werd dit keer in Utrecht (The Colour Kitchen) georganiseerd, op 26 oktober. Het was opnieuw een zeer productieve Algemene Vergadering, met een hoge opkomst.

De verandercommissie presenteerde hier haar bevindingen van het onderzoek dat zij de afgelopen maand had verricht. Uit dit onderzoek zijn een aantal suggesties naar voren gekomen om naar een nieuwe vorm van Dovenschap te streven:

- Een interim bestuur van 3 mensen
- Een nieuwe verandercommissie van 5-7 personen.

Met focus op volgende zaken:

- Onderzoek naar behoefte en noodzaak van visie/missie en dus nieuwe doelen voor Dovenschap of ander landelijk orgaan
- Onderzoek naar mogelijke veranderingen in het organisatie landschap van de dovengemeenschap door bijvoorbeeld;
  - Toenadering zoeken naar andere landelijke organisaties van doven
  - In gesprek gaan met aangesloten en niet-aangesloten organisaties
  - Over de grenzen kijken
- Onderzoek naar Mogelijkheden voor betaalde krachten
- Onderzoek naar andere financiële stromen
- Taakbeschrijvingen bestuur en werkgroepen na 2020
- Administratieve ondersteuning door 1 –3 personen
- Handhaving van de bestaande werkgroepen (werkgroep 112, werkgroep medische traject & tolkvoorzieningen, werkgroep CED)

Een combinatie/overlap van personen van bestuur en verandercommissie kon optioneel zijn.

Na de presentatie werd duidelijk dat verschillende mensen uit het publiek enthousiast waren om samen de nieuwe vorm van Dovenschap te bewerkstelligen. Aan het eind van de ALV waren deze mensen ondergebracht in een denktank, waarin zij zich gingen richten op de bovengenoemde focuspunten. Door deze ontwikkelingen kon Iris Wijnen aan het eind van de ALV met een gerust hart definitief afscheid nemen als voorzitter van Dovenschap.

De denktank bestond tot aan het eind van het jaar 2019 uit 17 mensen. Doordat Dovenschap als vereniging ingeschreven moest staan bij de KvK, werd er ook er een interim-bestuur gevormd, met de naam 'kerngroep'. De kerngroep werd gevormd uit de vrijwilligers van de denktank: Gera Elferink, Wilma Matthijssen, Theo van der Wal, Jos de Winde, Alice van der Garde (interim-voorzitter) en Benny Elferink (interim-penningmeester).

Op 13 december kwam de hele denktank voor het eerst live bijeen. De kerngroep was zelf al een keer eerder bij elkaar gekomen om deze bijeenkomst te organiseren, en ook te bespreken hoe de koers voor 2020 uitgezet kon worden. De bijeenkomst van de denktank kwam vooral neer op het leren kennen van elkaar, op het bevragen van de motivatie van elke lid, het nogmaals uitleggen en bespreken van het doel, de stuurrichting voor nieuwe Dovenschap bepalen, het formuleren visie en missie voor 2020.

2. Informatievoorzieningen

Informatievoorziening is een van de drie kerntaken, waar Dovenschap aandacht moet besteden. Dovenschap streeft op deze manier naar optimale toegankelijkheid voor alle doven en slechthorenden. Waarvan de Nederlandse Gebarentaal het uitgangspunt is van alle activiteiten binnen de informatievoorziening. De informatievoorzieningen is uitgevoerd door Dennis Hoogeveen Consultancy. De activiteiten waren o.a. nieuwsbrief, beheren van sociale media, vertalen van belangrijke nieuws naar de Nederlandse Gebarentaal.

2.1 Online aanwezigheid

De online aanwezigheid werd in 2019, door de inzet van een aantal vrijwilligers en Dennis Hoogeveen Consultancy, geregeld. Er werden regelmatig nieuwsberichten op sociale mediakanalen geplaatst, terwijl het belangrijkste nieuws in NGT werden vertaald. Alle belangrijke nieuwsberichten en vertalingen kwamen ook op onze website staan.

Voor precieze cijfers en getallen van aantallen bezoekers op sociale mediakanalen hebben we geen mensen met expertise om hierover een verslag te maken. Voor 2020 hebben we een aantal plannen opgesteld om de structurele informatievoorzieningen vanuit Dovenschap flink te verbeteren.

Voor precieze cijfers en getallen van aantallen bezoekers op sociale mediakanalen hebben we geen mensen met expertise om hierover een verslag te maken. Tijdens de denktank bijeenkomst werd er gezegd dat de structurele informatievoorzieningen vanuit Dovenschap flink verbeterd moet worden, om de binding met onze achterban te versterken.

2.2 Algemene Ledenvergaderingen

In 2019 hebben we twee Algemene Ledenvergaderingen georganiseerd; september in Zwolle en oktober in Utrecht. Tijdens deze Algemene Ledenvergaderingen hebben we stand van zaken binnen Dovenschap bekend gemaakt (informatievoorziening).

2.3 Harmonisatie tolkvoorzieningen

De werkzaamheden van Dovenschap met betrekking tot de harmonisatie tolkvoorzieningen werden regelmatig naar de Nederlandse Gebarentaal vertaald. Deze vertalingen werden door Dennis Hoogeveen Consultancy verzorgd en via (sociale) mediakanalen van Dovenschap verspreid.

2.4 Werelddovendag 2019

Het organiseren van een Werelddovendag is een van de vormen van structurele informatievoorzieningen. Op de Werelddovendag 2019 werd de koers van Dovenschap uitgelegd en wat de plannen van Dovenschap zijn. Verder werd er een informatiemarkt georganiseerd om de (dove) ondernemers en organisaties uit dovenwereld onder aandacht te brengen. Dovenschap wilt haar leden graag informeren over de aanwezigheid van dove

3. Belangenbehartiging

3.1 Erkenning NGT

3.1.1 Reactie van ministerie BZK op onze brief

Op 18 oktober 2018 stuurde Dovenschap een brief naar minister Ollongren van Binnenlandse Zaken. De aanleiding was dat de minister de Nedersaksische taal erkend heeft. In de brief en de bijbehorende notitie wees Dovenschap op het wetsvoorstel voor erkenning van de NGT. Naar aanleiding van de brief heeft Dovenschap een uitnodiging gekregen om op het ministerie van Binnenlandse Zaken te komen praten over de erkenning van de NGT. De kerngroep voor erkenning van de NGT bestaat uit Iris Wijnen (voorzitter Dovenschap), Corrie Tijsseling (belangenbehartiger Dovenschap), Daniël Scheper (belangenbehartiger Dovenschap), Eva Westerhoff (adviseur Dovenschap) en Trude Schermer (directeur Nederlands Gebarent centrum). Op 12 maart 2019 zijn Iris, Corrie en Daniel op gesprek geweest bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het gesprek had een positieve sfeer. Het doel van het ministerie was om inzicht te krijgen in de achtergronden van onze wens voor erkenning van de NGT. Het ministerie gaat nu uitzoeken welke mogelijkheden er zijn voor erkenning van de NGT, en wat de beste mogelijkheid is. Er komt een vervolgesprek.

3.1.2 Vervolggesprekken

Op 2 september hadden Iris Wijnen, Corrie Tijsseling en Eva Westerhoff een gesprek met Kuiken, Dik-Faber en Van Eijs over het aanpassen en indienen van wetsvoorstel Erkenning NGT. De dag daarop (3 september) hadden ze verschillende gesprekken met de ministeries van BZK, OCW en VWS.

3.1.3 Wetsvoorstel Erkenning NGT ingediend

Op de tafel lag er al een tijdje een wetsvoorstel over erkenning NGT. Corrie Tijsseling en Eva Westerhoff waren al heel lang bezig met dit wetsvoorstel. Na veel overleggen werd de wetsvoorstel op 27 september 2019 bij de Tweede Kamer ingediend! Corrie en Eva kwamen ook langs bij de spoed Algemene Ledenvergadering in Zwolle om het bekend te maken tegenover onze leden. In 2020 wordt de wetsvoorstel Erkenning NGT behandeld.

3.1.4 Factsheet 2019 - Erkenning NGT

- 27 september, indiening wetsvoorstel: <https://twitter.com/Dovenschap/status/1177591453247315969?s=20>
- 3 september, gesprek ministeries Binnenlandse Zaken, OCW en VWS: <https://twitter.com/Dovenschap/status/1168835934693056512?s=20>
- 2 september, gesprek met Kuiken, Dik-Faber en Van Eijs over aanpassen en indienen wetsvoorstel: <https://twitter.com/Dovenschap/status/1168498244831326209?s=20>
- 14 maart, gesprek ministerie Binnenlandse Zaken: <https://www.dovenschap.nl/actie-ministerie-binnenlandse-zaken-op-de-brief-van-dovenschap/>

3.2 Tolkvoorzieningen

Het onderwerp Tolkvoorzieningen bestaat uit twee thema's:

- Structureel bestuurlijk overleg met de uitvoerder van de tolkvoorzieningen: het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV).
- Harmonisatie van de tolkvoorzieningen.

Dovenschap voert het structureel overleg met het UWV namens alle belangenorganisaties van het Platform doof-slechthorend-tos. Het bestuurlijk overleg in het eerste half jaar van 2019 vond plaats op 24 april. Corrie Tijsseling en Helen Blom hebben een aantal jaren deze gesprekken gevoerd. Het gesprek van 24 april was hun laatste gesprek. Het stokje is overgenomen door Jennifer Chin en Lisa van der Mark vanaf 1 september. De gesprekken met het UWV hebben een prettig karakter. Aanbevelingen en wensen vanuit het Platform werden uitvoerig besproken en waar nodig door het UWV meegenomen naar de ministeries OCW (tolkvoorziening onderwijs), SZW (tolkvoorziening arbeid) en VWS (tolkvoorziening privé). Het is namelijk zo dat het UWV alleen regels kan uitvoeren. De ministeries maken de regels, en kunnen de regels veranderen. Tijdens de overdracht van Corrie en Helen naar Jennifer en Lisa waren er nog vijf aandachtspunten:

- **Onderwijs 30+.**
De verwachting is dat hier een oplossing voor komt omdat het ministerie SZW gehoor moet geven aan de motie Kerstens (ingediend bij de behandeling van de Wet Centraliseren Tolkvoorziening).
- **Hardheidsclausule in het werkdomein (15%-regel).**
Ook dit is een onderwerp waarover het UWV in gesprek is met SZW. De bedoeling is dat het maatwerk gaat worden: niet meer standaard 15%, maar bekijken wat voor werk iemand doet en hoeveel uren tolkvoorziening daarvoor nodig is.
- **ZZP.**
Voor zzp-ers geldt na 3 jaar een inkomensgrens. Verdient men boven een bepaald bedrag, dan moet men zelf de tolkvoorziening betalen. Dat is ongelijkheid, want bij mensen die in loondienst zijn is nooit sprake van een inkomensgrens. Ook hier wordt naar gekeken.
- **WSW.**
Mensen die op een sociale werkplaats werken kunnen niet zelf bepalen of, en wanneer er een tolk wordt ingezet. Zij hebben geen budget en weinig zeggenschap. Dovenschap pleit ervoor dat WSW-ers een eigen budget krijgen, zoals iedereen.
- **Symbiose onderwijs.**
Leerlingen uit het speciaal onderwijs (cluster 2) die een aantal dagen naar het regulier onderwijs gaan, krijgen geen tolkvoorziening. In het verleden is er een afspraak gemaakt tussen Siméa en OCW dat de cluster 2 scholen dit zelf betalen. Daar zijn niet alle cluster 2 scholen het mee eens. Het argument van die scholen dat zij wel expertise hebben op het vlak van onderwijs aan dove en slechthorende leerlingen, maar niet op het vlak van vertalen tussen NGT en Nederlands, werd goed begrepen door het UWV en zou meegenomen worden naar OCW.

De ontwikkelingen in 2019 waren vooral concrete ontwikkelingen en die zijn het resultaat van jarenlang vergaderen, onderzoek en lobbyen. Het begon ermee dat per 1 januari alle tolkvoorzieningen bij 1 loket kwamen. Tolkgebruikers hoeven dus niet meer voor elk soort voorziening naar een ander loket en andere uitvoerder. Het loket voor alle tolkvoorzieningen wordt uitgevoerd door Tolkcontact (de Berengroep). De beslissingen over de tolkvoorzieningen blijven bij de wettelijke uitvoerder, het UWV. Tolkcontact is eenonderaannemer van het UWV en volgt de opdrachten vanuit het UWV. Een andere belangrijke ontwikkeling is dat het UWV een apart team heeft opgezet voor de behandeling van tolkvoorzieningsaanvragen. Dat team heeft trainingen gehad om te begrijpen wat het inhoudt om vroegdoof, laatdoof, plotsdoof, doofblind of slechthorend te zijn. Ook heeft het team zich verdiept in het beroep van tolken en de specialisaties in dat beroep.

In maart 2019 is de Wet Centralisering Tolkvoorzieningen in de Tweede Kamer behandeld, en daaropvolgend aangenomen door zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer. Het wekte wel verbazing dat er veel ophef was in de media en onder doven over of het Prikbord wel zou blijven bestaan. Een detail in een wet waarin (voor het eerst) het recht op de tolkvoorziening en allerlei gunstige maatregelen staan met betrekking tot de tolkvoorziening werd vastgelegd. Het Prikbord is een praktisch onderdeel waarvan al besproken was tussen de belangenorganisaties en de uitvoerders (UWV en Tolkcontact) dat deze zou blijven bestaan. Het blijft vreemd dat zo'n praktisch detail veel meer aandacht kreeg dan het wettelijke recht op een tolkvoorziening. Na de totstandkoming van de Wet Centraliseren Tolkvoorziening gaat het er vooral om dat bestaande regels geharmoniseerd worden naar een eenvoudige en eenduidige tolkvoorziening met regels die voor alle domeinen gelden.

Sinds de oriëntatiegesprek in juli hebben Jennifer Chin en Lisa van der Mark aangeboden om het werk van Corrie Tijsseling en Helen Blom over te nemen, voortzetten en verbeteren van de tolkvoorzieningen. We danken hen voor hun jarenlange werkzaamheden en tot standkomen van de Wet en Centralisatie van Tolkvoorzieningen. Op 4 september was er een klankbord- bijeenkomst met vertegenwoordigers van ministerie VWS, UWV en Tolkcontact. Tijdens dit gesprek werden de eerste ervaringen van het Centralisatie Tolkvoorzieningen besproken en het proces werd geëvalueerd. Ook was de stand van zaken bij het Tolkcontact, VWS en UWV besproken.

Nu de Centralisatie is afgerond komt de focus op de Harmonisatie Tolkvoorzieningen. Er zijn een aantal nieuwe actiepunten opgesteld die vooral technisch zijn, zoals de financiële invoeringen in het systeem van Tolkcontact door de tolken. Vanuit de belangenorganisaties wordt naar het gebruikersgemak gekeken en worden de aandachtspunten, die Dovenschap eerder had opgesomd, verder aangepakt.

Op 26 september vond er een overleg plaats van de kerngroep tolkvoorzieningen, met alle belangenorganisaties (NBTG, NSV, Divers Doof, en Dovenschap). Knelpunten in de tolkvoorzieningen in alle domeinen werden besproken, in samenhang met de motie Kerstens en de aandachtspunten. De knelpunten werden meegenomen naar het gesprek met de ministerie van SZW en UWV op 10 oktober.

Op 10 oktober was het overleg over de motie Kerstens met de ministerie van SZW en OCW. De ministerie van het OCW schoof op het laatste moment ook aan: de motie Kerstens heeft 'onderwijskwesties' die ook met deze ministerie moesten worden besproken. De knelpunten vanuit de belangenorganisaties werden aan de ministeries voorgelegd. De ministeries zouden deze punten intern bespreken en bij ons terugkomen. Op 4 november stuurde de ministerie van VWS een brief naar de Tweede Kamer met verslag over het verloop en stand van zaken van de Centralisatie Tolkvoorzieningen. Dovenschap had kennismakingsafspraken met Tolkcontact en UWV. Deze werden op het laatste moment uitgesteld omdat er geen tolken beschikbaar waren. Het tolktekort was ook een punt dat besproken zou worden tijdens deze gesprekken, en waarvan de actualiteit hiervan nog eens benadrukt werd door de annuleringen door gebrek van tolken.

3.2.1 Factsheet 2019 - Harmonisatie tolkvoorzieningen

- 12 juni: voortgang centraliseren tolkvoorziening:

<https://www.dovenschap.nl/voortgang-centraliseren-tolkvoorziening/>

- 2 mei: vooraankondiging centralisering:

<https://www.uwv.nl/overuwv/pers/nieuwsberichten/2019/tolkvoorzieningen-eenvoudiger-vanaf-1-juli-2019.aspx>

- 7 maart: ontwikkeling in de tolkvoorziening van 2014 tot nu:

<https://www.stichtinghoormij.nl/items/nl-nl/nieuws/voor-iedereen/ontwikkeling-in-de-tolkvoorziening-van-2014-tot-nu>

- 11 januari: Berengroep wordt uitvoeringsorganisatie centraal loket:

<https://www.dovenschap.nl/berengroep-wordt-uitvoeringsorganisatie-centraal-loket/>

3.3 Medische wereld

Sinds maart 2019 is Jennifer Chin als vertegenwoordiger van Dovenschap betrokken bij het project “Systematische Analyse Oor- en gehoorklachten” van het Zorginstituut Nederland (ZIN). Dovenschap is in het gesprek gegaan met verschillende partijen (patiëntenverenigingen, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, wetenschappelijke verenigingen, paramedici en verpleegkundigen) over hoe de kwaliteit van de zorg en gezondheidswinst (en daarmee onnodige kosten vermijden) voor dove en slechthorende mensen efficiënter kunnen worden.

In augustus werd het Screeningsrapport met de eerste uitkomsten van de overleggen, en tijdens dat fase werd er bekeken welke zorgtrajecten aandacht nodig hadden om verbeterd te worden. Daaruit blijkt dat de zorgtraject voor dove en slechthorende mensen verbeterd moet worden met name in deze onderdelen “informatievoorzieningen” en “zorg op maat”, en vanuit Dovenschap wordt er vooral aandacht geschonken aan het belang van het gebarentaal om te kunnen communiceren en dat de aanbod en beschikbaarheid van de gehoorapparaten en gebarencursussen (zoals vergoeding en afstand) beter geregeld moet worden. Ook wordt er gevraagd om te letten op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen en jongeren als ze geen/wel gebarentaal aangeboden krijgen. Met de zorg op maat wordt er bedoeld dat er verschillende soort gehoorverlies bestaan dat elke patiënt anders benaderd moet worden en kijken wat hij/zij nodig heeft om mee te kunnen draaien in de maatschappij. Ook willen we dat de medici en audiologen/audiiciens het gebarentaal aanbevelen door dit in de richtlijnen op te nemen, wat op dit moment niet gebeurt.

De volgende verdiepingsfase zal in de voorjaar 2020 plaatsvinden, wanneer de details van de behandelingen worden verdiept.

In dit link staat alle informatie met rapporten, tijdlijn en een lijst met betrokken partijen:

<https://www.zorginstituutnederland.nl/werkagenda/zintuigen-en-huid/zinnige-zorg---slechthorendheid-en-doofheid-verdiepingsfase>

4. Bondgenotencontact

4.1 Werelddoenvdag 2019

Werelddoenvdag 2018 werd op 28 september 2019 in Zwolle gehouden. Het thema van deze WDD was: Doven.. Rijk aan diversiteit.

De Werelddoenvdag 2019 is georganiseerd dankzij de inzet van de externe organisatie: Dennis Hoogeveen Consultancy. DHC heeft een WDD-commissie opgericht, bestaande uit: Dennis Hoogeveen, Jos de Winde, Machiel de Zoete, Rob Struik en Yannick Bal.

Zonder inzet van verschillende vrijwilligers was de Werelddoenvdag 2019 niet mogelijk. Weontvingen positieve reacties vanuit onze achterban. Het programma bestond uit paar vaste onderdelen (informatiemarkt, rondvaart, stadswandeling, kinderprogramma) en nieuwe onderdelen o.a. workshops, mini-symposium, pleidooien et cetera. De organisatie van WDD 2019 heeft ervoor gekozen om een aantal vaste onderdelen vast te houden, want het is belangrijk om de aandacht aan de dovenhistorie van stad Zwolle te besteden.

De bezoekers hebben het ervaren als een gezellige dag. Dennis Hoogeveen Consultancy heeft haar werk goed uitgevoerd. Dankzij goede organisatie van Dennis Hoogeveen Consultancy heeft Dovenschap goede opbrengst uit debatten en mini-symposium gehaald.

Bij de debat werden een aantal onderwerpen onder andere dovencultuur binnen Passend onderwijs, donaties aan dove organisaties i.p.v. horende organisatie en naamverandering van Dovenschap besproken. Bij de mini-symposium kregen de minderheidsgroepen binnen de dovengemeenschap een podium om ervaringen met de dovengemeenschap te delen. De sprekers van mini-symposium waren vertegenwoordigers van vrouwen, transgenders, ouderen, dove tolken, allochtonen en CODA.

's Avonds organiseerde drie jongerenorganisaties Swan Harbour, ADJC Lieverdjes en Lonely City een feest op zelfde locatie, helaas met lagere opkomst. De sluitingstijd van 01.00 was achteraf gezien niet gunstig voor de jongeren. Een groep dove jongeren organiseerden een privé feest in Groningen. Er was ook een verbouwing aan de spoor in de regio Zwolle. De bezoekers moesten per NS-bus gaan reizen om de locatie te bereiken. Deze twee ontwikkelingen rond de weekend van 28 september hadden indirect invloed op opkomst van bezoekers bij een feest in Zwolle.

4.2 Contact met externe organisaties

Door het gebrek van actieve bestuur werden er weinig aandacht aan contact met externe organisaties besteed; o.a. overheid, welzijnsstichtingen en Platformorganisaties. In 2020 willen we het flink gaan verbeteren in samenwerking met denktank en kerngroep (interim-bestuur).

5. Werkgroepen

5.1 Werkgroep Jaarprijs 2019

De werkgroep Jaarprijs bestond in 2019 uit drie personen: Jan Bloemkolk, Sarah Müller en Annemieke van Kampen. In 2019 werd de prijs tijdens de Werelddovendag in Zwolle uit drie nominaties aan Anne Oostra uitgereikt, vanwege zijn grote verdiensten in de jaren 80/90 voor de dovenemancipatie; Onder zijn leiding als directeur diverse grote ontwikkelingen in het onderwijs en de zorg aan doven, waar hij een belangrijke bijdrage aan heeft geleverd en die voor de dovensamenleving tot veel vooruitgang hebben geleid:

- Introductie van Totale Communicatie binnen het onderwijs en zorg (1980 tot ca. 1988), daarna tweetalige onderwijs in de jaren 90.
- Organisatie van het Jubileumcongres in verband met 200-jarige bestaan van het Instituut H.D. Guyot, samen met de Nederlandse Dovenraad over het thema “Een gebaar naar de Toekomst”; voor ons als Dovenraad was het een primeur dat een instituut voor doven en een dovenorganisatie op een gelijkwaardig niveau aan een belangrijk project samen werkten.
- Aanstelling van een groot aantal dove medewerkers binnen het instituut, met als gevolg dat andere doveninstituten dit hebben overgenomen.
- Heeft een enorm belangrijke rol gespeeld in aanmelding van aantal dove studenten voor diverse opleidingen (men stond er destijds huiverig tegenover).
- Toen er in de periode van de jaren 1983-1986 nog geen officieel tolkvoorziening was, had hij geregeld dat een van de groepsleiders voor aantal dove studenten komt tolken. Tegelijk via de zijspoor en strijd aangaan bij het toenmalige UWV, om tolkvoorziening voor deze studenten te krijgen.
- Verder was hij persoonlijk betrokken bij de organisatie van de Jongerenzeskamp 1982 op Guyotplein, die Lonely City heeft georganiseerd. De velen konden blijven slapen in de gymzaal van de school. Hij zag toen wel in hoe het belangrijk was voor de Nederlandse dove jongeren beweging.
- Opzet van de stichting Maatschappelijke Dienstverlening aan doven. Het maatschappelijk werk voor dove volwassenen werd na oprichting door het Instituut snel overgedragen aan een nieuw onafhankelijke instituut.
- Opzet van het Nederlands Gebarent centrum, samen met Dovenraad en Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind.

Als waardering had Benny Elferink mede namens Henk Betten, Leonie Bloem, Bea Bouwmeester, Jelle Kamstra, Albert Wijbenga en Yfke van der Woude deze voordracht ingediend. Vanwege vakantie was Anne Oostra niet aanwezig op de Werelddovendag 2019, maar zijn dochter nam deze prijs aan.

Op 6 december werd deze prijs in kleine kring met aantal bekenden in het Clubhuis voor Doven persoonlijk overhandigd aan Anne. Hij was onder indruk over de waardering vanuit de dovensamenleving. Na uitreiking van de Jaarprijs 2019 is Jan Bloemkolk uit de werkgroep gestapt. We willen Jan Bloemkolk bedanken voor zijn jarenlange werkzaamheden namens Dovenschap.

5.2 Werkgroep Onderwijs

In het jaar 2019 had contactpersoon, Annemieke van Kampen, een aantal gesprekken met ouders van dove en slechthorende kinderen over de ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs.

Anna Schuurman was hierbij wat nauwer betrokken. Het streefdoel was het maken van een notitie op basis van artikel 24 van VN Verdrag inzake Rechten voor Mensen met een Beperking (UNCRPD).

Dit doel werd in 2019 nog niet bereikt. De reden is onder meer dat enkele ouders wegens omstandigheden er niet aan toe kwamen. Verder heeft Dovenschap een aantal bijeenkomsten van meedenkgroep passend onderwijs bijgewoond bij Ieder(in).

Er werd een groepsinterview in de thema van passend onderwijs gedaan door Ieder(in) voor schaduw rapportage van VN-verdrag in oktober 2019. In oktober is de rapportage hierover geschreven en ingediend in Genève. Dit om te kijken hoe (passend) onderwijs zich ontwikkelt voor doven. Vooral bij 30+ers is er nog geen tolkvoorzieningen wanneer als ze zich willen omscholen.

5.3 Werkgroep CED

Werkgroep CED is een project van Dovenschap, met als doel om het culturele erfgoed van dove mensen in Nederland te verzamelen, te behouden en te verspreiden. Ze verzamelen documenten, tijdschriften boeken, films, video's, foto's en materialen die te maken hebben met de geschiedenis van de Nederlandse dovengemeenschap. Bijvoorbeeld van de Nederlandse Dovenraad en de KNDSB maar ook van privé personen die een rol hebben gespeeld in het verenigingsleven of de belangenbehartiging.

De werkgroep CED behoudt die materialen door alles te digitaliseren: in 2019 werden een deel van deze documenten gescand en films omgezet naar digitale bestanden. Ze willen die materialen gaan verspreiden door een website te bouwen. Daar kan iedereen de materialen zien en downloaden. Op die manier heeft iedereen vrij toegang tot het culturele erfgoed van de Nederlandse doven-gemeenschap. De website is nog niet gereed.

De werkgroep bestaat uit volgende personen: voorzitter Benny Elferink, secretaris Corrie Tijsseling, penningmeester Jan Bloemkolk, lid Lianne Westenberg en lid Mike Hartzema.

6. Organisatie en ledenadministratie

6.1 Vrijwilligersbeleid

Dovenschap werkt jarenlang op basis van inzet van onze vrijwilligers, maar er is geen database met alle vrijwilligers opgesteld. In 2019 werd er ook weinig activiteiten georganiseerd, maar voor de Werelddovendag werden er veel vrijwilligers ingezet. In 2020 zal een database met alle namen van vrijwilligers opgezet worden, zodat Dovenschap gemakkelijker vrijwilligers kunnen gaan inzetten. Aan het eind van 2019 namen veel vrijwilligers zitting in de denktank. Hopelijk gaat de vrijwilligersbase van Dovenschap in 2020 verder groeien.

6.2 Ledenadministratie

Eind van 2019 had Dovenschap 487 leden, terwijl wij in het jaar 2019 28 aanmeldingen en 27 afmeldingen hebben ontvangen. Er is voldoende vertrouwen vanuit onze leden, maar om de draagkracht van onze leden te verbeteren willen we in het jaar 2020 nogmaals kijken hoe we het kunnen verbeteren. Dovenschap is op weg naar 600 leden.